

September 2019

Grensoverschrijdend gedrag bij zelfstandige ondernemers

- ✓ 16,4% van de zelfstandige ondernemers heeft te maken met één of meerdere vormen van grensoverschrijdend gedrag.
- ✓ Het slachtofferpercentage ligt hoger in de horeca en bij de vrije beroepen.

Inleiding

Dit kmo-cijfer geeft de belangrijkste bevindingen weer uit een rapport van de Stichting voor Innovatie en Arbeid over *Grensoverschrijdend gedrag op de werkvloer. Analyse bij zelfstandige ondernemers op basis van de Vlaamse werkbaarheidsmonitor 2016*. De studie werd gemaakt door Ria Bourdeaud'hui, Frank Janssens en Stephan Vanderhaeghe.

Cijfers

16,4% van de zelfstandige ondernemers (ZO) in Vlaanderen geeft aan de afgelopen 12 maanden slachtoffer te zijn geweest van één of meerdere vormen van grensoverschrijdend gedrag tijdens het werk. Dat zijn ongeveer 57.000 ZO. De cijfers kunnen verder worden verfijnd afhankelijk van het type van grensoverschrijdend gedrag:

- 13,9% intimidatie of bedreiging (ca. 48.200 ZO)
- 3,7% pestgedrag (ca. 12.800 ZO)
- 2,5% ongewenst seksueel gedrag (ca. 8.500 ZO)
- 2,4% lichamelijk geweld (ca. 8.300 ZO)

Circa 3.800 ZO werden frequent geïntimideerd of bedreigd.

20,4% van de vrouwelijke ZO werd slachtoffer van één of meerdere vormen van grensoverschrijdend gedrag tijdens het werk. Het gaat dan voornamelijk om ongewenst seksueel gedrag (6,2% van de vrouwen tegenover 0,6% van de mannen).

Het slachtofferpercentage ligt hoger in de horeca (33,6%) en bij de vrije beroepen (20,7%):

- Lichamelijk geweld komt meer voor bij horeca (7,2%), land- en tuinbouw, visserij, bosexploitatie (4,5%) en vrije beroepen (3,2%)
- Ongewenst seksueel gedrag komt meer voor bij horeca (7,2%) en vrije beroepen (4,9%)
- Pestgedrag komt meer voor in horeca (12,3%)
- Intimidatie en bedreiging komt meer voor bij horeca (26,1%) en vrije beroepen (16,8%)

Conclusie en syndicale insteken

Om de problematiek aan te pakken pleit UNIZO ervoor het debat te openen bij wie deze zelfstandige ondernemers terecht kunnen. In tegenstelling tot werknemers kunnen ze bijvoorbeeld geen beroep doen op een vertrouwenspersoon.

UNIZO acht het noodzakelijk dat er tijdens de opleiding voldoende aandacht wordt geschonken aan de problematiek. Ook tijdens sector- en beroepsbijeenkomsten zou dit onderwerp regelmatig op de agenda moeten worden geplaatst.

Tot slot wijst UNIZO erop dat zelfstandige ondernemers beroep kunnen doen op de kmo-portefeuille om onder meer opleidingen over veiligheid en omgaan met klanten te volgen. In datzelfde kader pleit UNIZO ook nogmaals voor de introductie van een gezondheidsbudget voor zelfstandige ondernemers. Met dat bedrag kunnen ze naar eigen inzicht investeringen doen in hun persoonlijk welzijn en actief inzetten op een gedegen preventiebeleid. Grensoverschrijdend gedrag leidt in vele gevallen tot overmatige stress. In dergelijke gevallen zou persoonlijke coaching – gefinancierd met het gezondheidsbudget – nuttige en noodzakelijke ondersteuning kunnen bieden.